

Titel: »Ypperstepræsten« - »Tolderen« - »Synderinden«

Citation: "»Ypperstepræsten« - »Tolderen« - »Synderinden«", i *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K11*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Anne Mette Hansen; Johnny Kondrup, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2006 . Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-yts-txr-shoot-k2.pdf> (tilgået 02. maj 2024)

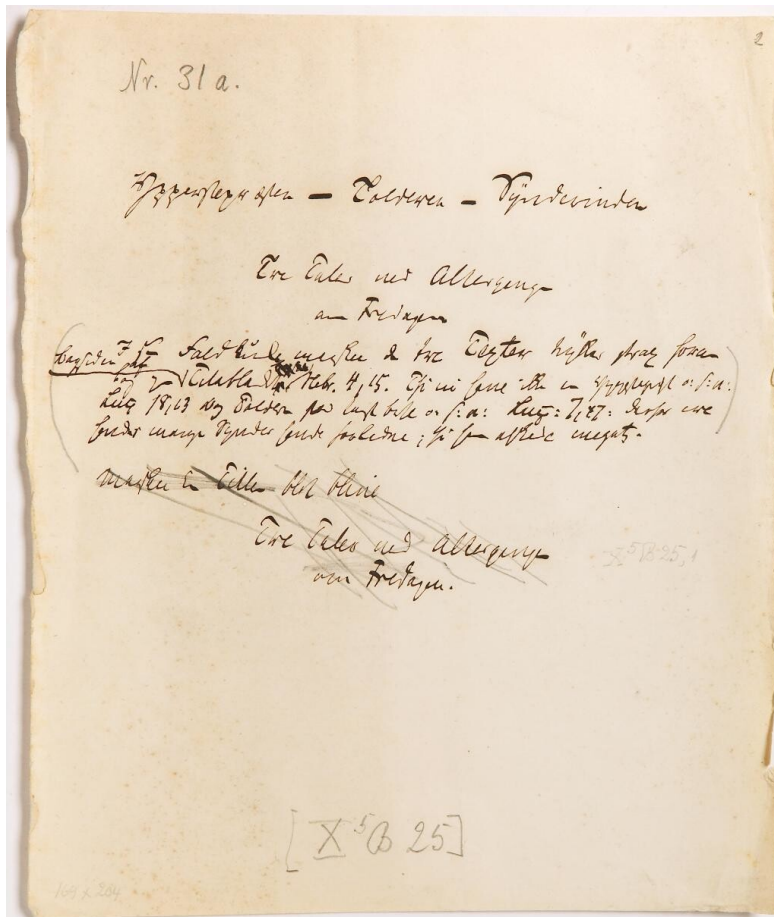
Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K11

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. [Læs CC0-erklæringen](#)

2. Manuskriptbeskrivelse

Til YTS findes følgende manuskripter, alle i Kierkegaard Arkivet (KA) på Det Kgl. Bibliotek. Rækkefølgen afspejler kun tilnærmelsesvis tilblivelseskronologien, som vil blive udredt i afsnit 3.

- YTS 1 Kladde til YTS, fordelt på 3 løse blade og 3 sammenhæftninger.
- 1.1 1 blad i 4°.*
- Ingen paginering.
Papir: gulligt koncept, groft. Mål: 171 × 206 mm.*
Øverst til venstre på bl. [1r] er på langs ad siden skrevet værkets titel og undertitel fordelt på to linjer: »Ypperstepræsten – Tolderen – Synderinden / 3 Taler ved Altergangen om Fredagen.« i nygotisk hånd og på en tredje linje med lidt større latinsk skrift ordet »Concept.«
Bl. [1v] er ubeskrevet.
Ingen korrektioner.
(Pap. X 5 B 25)
- 1.1
- 1.2 Kladde til titelblad.
1 blad i 4°.
Ingen paginering.
Papir: gulligt koncept, groft. Mål: 170 × 204 mm. Ved venstre kant er der rester af arkets første blad.
Øverst på bl. [1r] titlen: »Ypperstepræsten – Tolderen – Synderinden / Tre Taler ved Altergangen / om Fredagen« og derunder en bemærkning omgivet af blyantparenteser: »I saa Fald kunde maaskee de tre Texter trykkes strax foran / bag paa Bagsiden af Titelbladet. Hebr. 4, 15. Thi vi have ikke en Ypperstepræst o: s: v: / Luc 18, 13 Og Tolderen stod langt borte o: s: v: Luc: 7, 47: derfor ere / hendes mange Synder hende forladne; thi hun elskede meget.« Derunder følgende, slettet med blyant: »Maaskee kan Titlen blot blive / Tre Taler ved Altergangen / om Fredagen.« (se illustration 21).

21. Kladde til titelbladet, ms. 1.2

Bl. [1v] er ubeskrevet.
Få korrektioner.
(Pap. X 5 B 25,1)

1.2

Kladde til forord (SKS 11, 247).

1.3

1 blad i 4°.

Ingen paginering.

Papir: gulligt koncept, groft. Mål: 170 × 204 mm. Ved venstre kant er der rester af arkets første blad.

Øverste halvdel af bl. [1r] er beskrevet i det meste af sidebredden. De sidste 5 linjer heraf er slettet og omgivet af blyantparenteser, og nederst på siden er indført den erstattende tekst med en noget bredere venstremargin.

Bl. [1v] er ubeskrevet.

I dateringen »d. 8 Sept. 49.« er »8« ændret med blyant fra »10«.

En del korrektioner.

(Pap. X 5 B 25,2)

1.3

Kladde til »Ypperstepræsten« (SKS 11, 249-259).

1.4

1 sammenhæftning på 5 ark, i alt 10 blade i 4°.

Ingen paginering.

Papir: gulligt koncept, groft. Mål: 168 × 208 mm. Hæftetråd af rød silke.

Bladene er foldet på langs; den indre halvdel rummer teksten, den ydre halvdel tilføjelser. Bl. [1v] er ubeskrevet.

Bl. [1r], der er formet som et deltitelblad, rummer øverst en

påskrift med blyant: »N° 1« og derunder med blæk: »Fredags /

Tale ved Altergangen / om Fredagen.« Derudfor til højre: »cfr

Journalen NB⁷ p. 17.« Midt på siden er angivet bibelstedet »Hebr:

IV, 15.«, og nederst til venstre er følgende bemærkning skrevet på

langs ad siden: »skrevet i Midten omtrent / af 1849.« På bl. [2r]

ses overskriften »Bøn.« og midt på siden, omgivet af blanke linjer, angivelsen »Heb. IV, 15.«

Mange korrektioner og marginaltilføjelser. På bl. [6v]-[7r] er et afsnit slettet med blyant. Desuden ses en enkelt blyantrettelse på bl. [2r] og et indvisningstegn med blyant på bl. [7r].

(Pap. X 5 B 25,3)

1.4

Kladde til »Tolderen« (SKS 11, 261-269).

1.5 1 sammenhæftning på 4 ark, i alt 8 blade i 4°.

Ingen paginering.

Papir: gulligt koncept, groft. Mål: 169 × 205 mm. Hæftetråd af rød silke.

Bladene er foldet på langs; den indre halvdel rummer teksten, den ydre halvdel tilføjelser. Bl. [8v] er ubeskrevet.

Bl. [1r] rummer øverst en påskrift med blyant: »N° 2« og derunder overskriften »Fredags-Prædiken.«, fulgt af en blank linje og bibelhenvisningen »Luc: XVIII, 13.« Midt på siden overskriften »Bøn.«

Mange korrektioner og marginaltilføjelser. Især mange sletninger på bl. [6v]-[7r] med erstattende afsnit i marginen.

(Pap. X 5 B 25,4)

1.5

Kladde til »Synderinden« (SKS 11, 271-280).

1.6 1 sammenhæftning på 5 ark, i alt 10 blade i 4°.

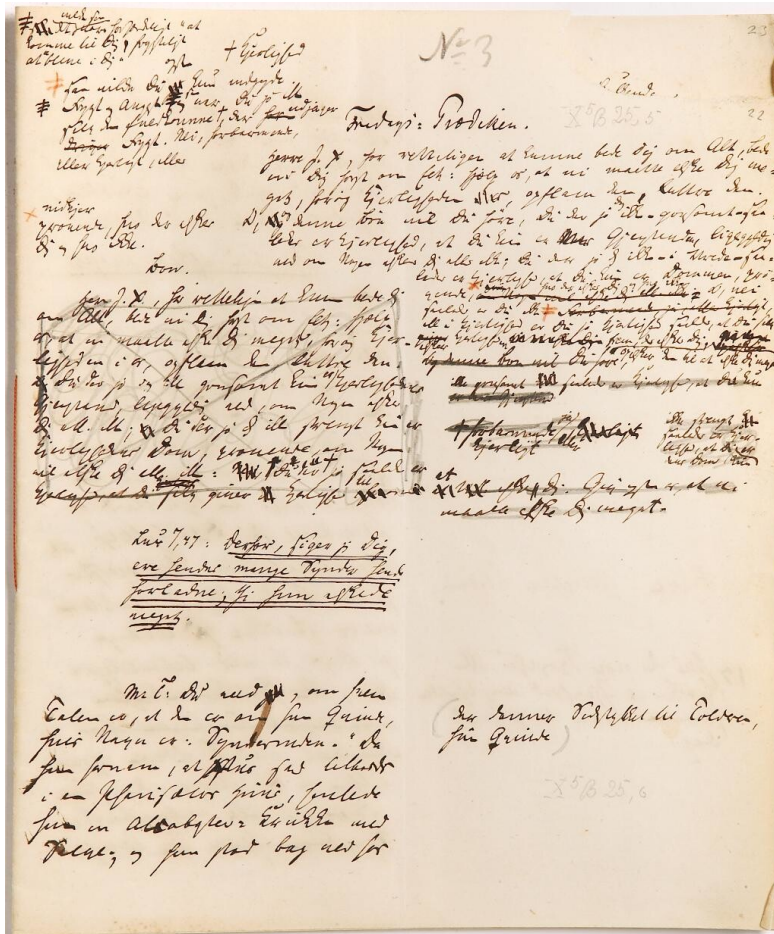
Ingen paginering.

Papir: gulligt koncept, groft. Mål: 170 × 205 mm. Øverste højre hjørne af bl. [1] uregelmæssigt afrevet. Hæftetråd af rød silke.

Bladene er foldet på langs; den indre halvdel rummer teksten, den ydre halvdel tilføjelser.

Bl. [1r] rummer øverst en påskrift med blyant: »N° 3« og derunder overskriften »Fredags-Prædiken.«

På bl. [1r] er den indledende bøn »Herre J. X. (...) elske Dig meget.« slettet med blyant og erstattet af en ny version, hvortil der er to tilføjelser indvist med rødkridt (se illustration 22).

22. Kladder til »Synderinden«, ms. 1.6, bl. [1r]

Herudover er der brugt blyant i forbindelse med mindre korrektioner på bl. [2v], [5v] og [6r] samt på [7r], hvor en tilføjelse er slettet med blyant. På bl. [10v] er en marginaltilføjelse indvist med rødkridt.

Mange korrektioner og marginaltilføjelser.
(Pap. X 5 B 25,5-8)

1.6

(KA, B pk. 42, læg 1; Pap. X 5 B 25)

1

Renskrift til YTS, fordelt på 1 ark, 20 løse blade, 1 sammenhæftning på 10 blade og 1 løs lap, i alt 32 blade + en løs lap. Det fremgår af sættermarkeringer, at renskriften har fungeret som trykmanuskript.* De 20 løse blade og sammenhæftningen på 10 blade er fortløbende pagineret.

2.1

1 ark i 4°.

Ingen paginering.

Papir: gulligt koncept, groft. Mål: 172 x 207 mm. Spor af hæftning.

Bl. [1r] udgør titelbladet: »Ypperstepræsten« - »Tolderen« - »Synderinden« / tre Taler ved Altergangen / om Fredagen. / Af / S. Kierkegaard.« Bl. [1v] er beskrevet på den nederste halvdel: et »NB« er skrevet og slettet med blyant, derudfor står en sætterbemærkning, slettet med blyant: »For Sætteren. / Med den allermindst mulige / Petit.«, og nedenunder findes med lille skrift de tre bibelcitater Hebr 4,15, Luk 18,13 og Luk 7,47, slettet med blyant og omgivet af blyantparenteser. Bl. [2r] er beskrevet i det meste af sidens bredde med renskriften til forordet. Foroven står en sætterbemærkning: »For Sætteren / Med den mindst mulige / Petit.« Bl. [2v] er ubeskrevet.

Dateringen af forordet, »Først i Sept. 49.«, er ændret fra »i Begyndelsen af Sept. 49.«; oprindeligt er skrevet »d. 10 Sept. 49« med blyantsletning og udkradsning af »10«, og nedenunder er det

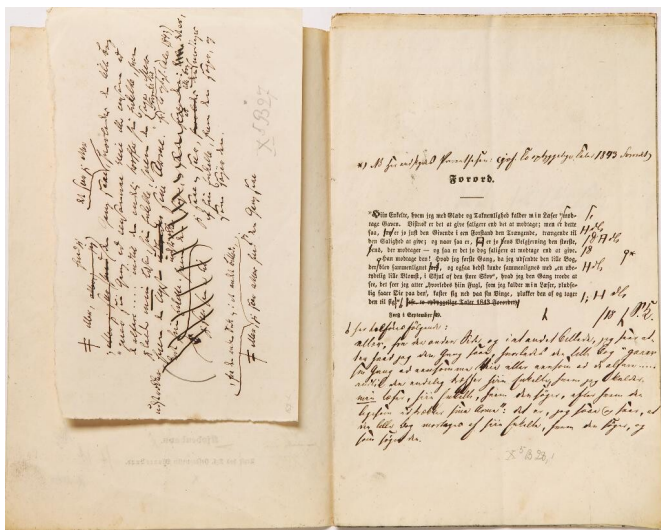
blyantskrevne »8« slettet både med blyant og blæk.
Få korrektioner ud over de nævnte blyantsletninger.
(Pap. X 5 B 26,1-3)

1 løs lap.

2.1.1 Ingen paginering.

Papir: gulligt koncept, groft. Mål: 168 x ? mm. Lappen
udgør den nederste del af et blad og er uregelmæssigt
afrevet foroven.

Lappen, som er beskrevet på rectosiden i næsten hele
sidebredden, rummer en tilføjelse til forordet, svarende
til »eller, fra den anden Side (...) og som søger den.«
(SKS 11, 247,12-17); den har næppe været i sætterens
hænder, men har formentlig været til brug for Israel
Levin, som har indføjet teksten med mindre afvigelse i
førstekorrekturen (se illustration 23)

På en løs lap har SK gjort en tilføjelse til forordet (ms. 2.1.1),
og Israel Levin har indført tilføjelsen i førstekorrekturen

).
Mange korrektioner, herunder en parentes med blyant.
(Pap. X 5 B 27)

2.1.1

2.1

2.2

Renskrift til »Ypperstepræsten« (SKS 11, 249-259).

10 løse blade i 4°.

Bladene er med blyant pagineret 1-19 på rectosiderne; desuden er
versosiden 20 pagineret.

Papir: gulligt koncept, groft. Mål: 170 x 206 mm. Spor af
hæftning.

Bladene er foldet på langs; den indre halvdel rummer teksten, den
ydre halvdel tilføjelser. S. [2] er ubeskrevet.

S. 1 udgør et deltitelblad og er beskrevet på midten: »Tale ved

Altergangen om Fredagen. / N° 1.«, fulgt af en blank linje og

derunder »Hebr. IV, 15..« I øverste højre hjørne ses følgende

anvisning: »For Sætteren / Hver Tale faaer et reent / Blad foran,

hvorpaa blot staaer / Capitel og Vers.« På s. 3 er overskriften

»**Bøn.**« dobbelt understreget, og midt på siden ses en

mellemrubrik med dobbelt understregning af citatet af Hebr 4,15.

I understregningen på s. 17 er de sidste tre ord »**dog uden**

Synd.« dobbelt understreget.

På s. 3 en blyantrettelse af et enkelt ord. Få sletninger, de største
på s. 17 og 19 (i begge tilfælde 2 linjer).

Få korrektioner og marginaltilføjelser.
(Pap. X 5 B 26,4-5)

2.2

Renskrift til »Tolderen« (SKS 11, 261-269).

2.3

9 løse blade i 4°.

Bladene er med blyant pagineret 21-37 på rectosiderne; dog mangler pagineringen af s. [23] som følge af afrivning af hjørnet. Papir: gulligt koncept, groft. Mål: 169-171 × 205-207 mm. Spor af hæftning. Øverste højre hjørne af s. [23] er uregelmæssigt afrevet.

Bladene er foldet på langs; den indre halvdel rummer teksten, den ydre halvdel tilføjelser. S. [22] og versosiden af sidste blad er ubeskrevet.

S. 21 udgør et deltitelblad og er beskrevet med blyant: »N° 2«, fulgt af en blank linje og derunder ligeledes med blyant: »Luc: ~~18~~ XVIII, 13.« Foroven på s. [23] er en centreret overskrift »Fredags-Prædiken.« slettet med blyant. Længere nede på siden ses overskriften »**Bøn.**« og midt på siden en mellemrubrik med dobbelt understregning af citatet af Luk 18,13, fulgt af en skillestreg.

På s. 29 og 31 findes en blyantsletning af et ord og på s. 35 en blyantindvisning af en tilføjelse samt en blyantsletning af en marginaltilføjelse.

Få korrektioner og marginaltilføjelser. Flest korrektioner findes på s. [34], hvor man bl.a. ser en større marginaltilføjelse på 14 linjer.
(Pap. X 5 B 26,6)

2.3

Renskrift til »Synderinden« (SKS 11, 271-280).

2.4

1 løst blad + 1 sammenhæftning på 5 ark, i alt 11 blade i 4°.

Bladene er med blyant pagineret 38-56 på rectosiderne, s. 40 omtrent midt på siden som følge af afrivning af hjørnet. S. [39] og sammenhæftningens sidste blad er ikke pagineret.

Papir: gulligt koncept, groft. Mål: 171-172 × 205-207 mm.

Hæftetråd af rød silke. Øverste højre hjørne af s. 40 er uregelmæssigt afrevet.

Bladene er foldet på langs; den indre halvdel rummer teksten, den ydre halvdel tilføjelser. S. [39] og sidste blad er ubeskrevet.

S. 38 udgør et deltitelblad og er beskrevet med blyant: »N^o / N° 3«, fulgt af en blank linje og derunder ligeledes med blyant: »Luc VIII, 47«. Foroven på s. 40 er en centreret overskrift »Fredags-Prædiken.« slettet med blyant. Midt på samme side ses overskriften »**Bøn.**« På s. [41] findes en mellemrubrik med dobbelt understregning af citatet af Luk 7,47.

En del korrektioner og marginaltilføjelser. På s. [47] blyantsletninger af fire ord og et indvisningstegn. På s. [51] er 10 linjer slettet i hovedspalten, og i tilknytning hertil er en marginaltilføjelse inklusive to tilføjelser slettet med blyant. Disse forskellige passager er erstattet af en ny tekst i form af en større marginaltilføjelse på 12 linjer.

(Pap. X 5 B 26,7-8)

2.4

(KA, B pk. 42, læg 2; Pap. X 5 B 26-27)

2

Førstekorrektur til YTS.

3

8°. [1]⁸, 2⁸, 3⁵. \$2 signeret (-2₂, -3₂). 21 blade. Paginering [1-7], 8-18, [19-21], 22-24, [25], 26-30, [31-33], 34-42.

Arkfordeling, format, arksignaturer og paginering som førstetryk; dog er også ark 2 uden sekundesignatur. (Se i øvrigt den bibliografiske beskrivelse ovenfor s. 254).

Papir: groft korrekturpapir, uregelmæssigt afskåret og med forskellige mål, mellem 133 × 200 mm for de mindste blade og 136 × 214 mm for de største. Mange korrektioner i Israel Levins hånd og en del korrektioner i SKs hånd.

Levins almindelige korrekturrettelser, der varierer i antal fra 1 til ca. 20 pr. side, gælder især interpunktion og ortografi og overhovedet udbedring af indlysende sætterfejl samt typografiske anvisninger til sætteren. SKs egne korrektioner, som er færre i antal, er gerne af mere indgribende, indholdsmæssig art (se nærmere beskrivelsen nedenfor s. 272-274).
(KA, B pk. 42, læg 3; *Pap. X 5 B 28*)